

Mesto Humenné

Mestské zastupiteľstvo v Humennom

Materiál

na XXIII. zasadnutie

Mestského zastupiteľstva v Humennom

dňa: 15. 12. 2021

Bod návrhu programu zasadnutia: **8**

Predloženie návrhov na zaradenie do zoznamu pamätihodností mesta Humenné v zmysle VZN č. 168/2021 o evidencii pamätihodností mesta Humenné

Obsah materiálu:

1. návrh uznesenia Mestského zastupiteľstva v Humennom
2. dôvodová správa
3. evidenčné listy pamätihodností mesta Humenné

Predkladá	
Meno a priezvisko, funkcia: PhDr. Jana Vasilcová, vedúca odb. školstva, kultúry, mládeže a športu, MsÚ Humenné	
Dátum: 15.12.2021	Podpis:
Mimo plánu práce	

Vypracoval	
Meno a priezvisko, funkcia: Mgr. Marianna Smolejová, referent kultúry a ZPOZ, odb. školstva, kultúry, mládeže a športu, MsÚ Humenné	
Dátum: 06.12.2021	Podpisy:

K prerokovaniu prizvať
Meno a priezvisko, funkcia: -

Mesto Humenné

Mestské zastupiteľstvo v Humennom

Návrh na

U Z N E S E N I E

z XXIII. zasadnutia Mestského zastupiteľstva v Humennom

dňa: 15. 12. 2021

číslo:

k Predloženiu návrhov na zaradenie do zoznamu pamätihodností mesta Humenné v zmysle VZN č. 168/2021 o evidencii pamätihodností mesta Humenné

Mestské zastupiteľstvo v Humennom

schvaľuje

na zaradenie do zoznamu pamätihodností mesta Humenné:

1. Bytový dom na ul. Staničnej č. 1482/1 v Humennom
2. Folklorný súbor KALINA
3. Gréckokatolícky farský chrám Zosnutia Presvätej Bohorodičky
4. KALVÁRIA – gréckokatolícky areál
5. Socha sv. Jána Nepomuckého
6. Pamätník vďaky
7. Ginko dvojlaločné

Dôvodová správa

Na území mesta Humenné sa nachádzajú národné kultúrne pamiatky, ktoré sú zapísané v ústrednom zozname pamiatkového fondu SR, ktorých ochrana je upravená zákonom č. 49/2002 Z.z. o ochrane pamiatkového fondu. V zmysle tohto zákona v §14 ods. 4 môže obec rozhodnúť o utvorení a odbornom vedení evidencie pamätihodností obce. Mestské zastupiteľstvo v Humennom na zasadnutí dňa 10.03.2021 sa uznieslo na Všeobecne záväznom nariadení Mesta Humenné č. 168/2021 o evidencii pamätihodností mesta Humenné.

Mesto Humenné v roku 2021 zverejnilo na webovom sídle mesta výzvu na podávanie návrhov na zaradenie pamätihodností, ktorú mohli podávať fyzické alebo právnické osoby. Týmto úkonom prejavili svoj kultúrny vzťah k hnutelnej alebo nehnuteľnej veci, ale aj ku kultúrno-prírodnej či nehmotnej, ku ktorej sa viaže história a vývoj obce. Na základe tejto výzvy bolo doručených sedem návrhov:

1. Návrh č.1 na zaradenie do zoznamu pamätihodností v zmysle článku 7 VZN č. 168/2021 o evidencii pamätihodností mesta Humenné na objekt **Bytový dom na ul. Staničnej č. 1482/1 v Humennom.**
2. Návrh č.2 na zaradenie do zoznamu pamätihodností v zmysle článku 7 VZN č. 168/2021 o evidencii pamätihodností mesta Humenné na objekt **Folklórny súbor KALINA.**
3. Návrh č.3 na zaradenie do zoznamu pamätihodností v zmysle článku 7 VZN č. 168/2021 o evidencii pamätihodností mesta Humenné na objekt **Gréckokatolícky farský chrám Zosnutia Presvätej Bohorodičky.**
4. Návrh č.4 na zaradenie do zoznamu pamätihodností v zmysle článku 7 VZN č. 168/2021 o evidencii pamätihodností mesta Humenné na objekt **KALVÁRIA – gréckokatolícky areál.**
5. Návrh č.5 na zaradenie do zoznamu pamätihodností v zmysle článku 7 VZN č. 168/2021 o evidencii pamätihodností mesta Humenné na objekt **Socha sv. Jána Nepomuckého.**
6. Návrh č.6 na zaradenie do zoznamu pamätihodností v zmysle článku 7 VZN č. 168/2021 o evidencii pamätihodností mesta Humenné na objekt **Pamätník vd'aky.**
7. Návrh č.7 na zaradenie do zoznamu pamätihodností v zmysle článku 7 VZN č. 168/2021 o evidencii pamätihodností mesta Humenné na objekt **Ginko dvojlaločné.**

Komisia pamätihodností mesta Humenné, ktorú v súlade s VZN schválilo mestské zastupiteľstvo posúdila a svojim hlasovaním odporučila, aby sedem došlých návrhov na zaradenie pamätihodností boli predložené na rokovanie Mestského zastupiteľstva v Humennom, ktoré rozhoduje o prijatí resp. neprijatí návrhu na zápis do zoznamu pamätihodností mesta Humenné.

Hlavnou úlohou tohto materiálu je dostať informácie o pamätihodnostiach do povedomia občanov, vzbudiť v nich záujem o históriu nášho mesta a tým vykonať prvý krok k tomu, aby tieto pamätihodnosti zostali zachované.

Stanovisko mestskej rady:

Mestská rada v Humennom na zasadnutí dňa 01.12.2021 odporučila Mestskému zastupiteľstvu v Humennom schváliť predložené návrhy na zaradenie do zoznamu pamätihodností mesta Humenné v zmysle VZN č. 168/2021 o evidencii pamätihodností mesta Humenné.

Humenné 06. 12. 2021

Evidenčné listy pamätihodností mesta Humenné

EVIDENČNÝ LIST PAMÄTIHODNOSTÍ MESTA HUMENNÉ

Názov PM: Bytový dom na ul. Staničnej č. 1482/1	Miesto/adresa: ul. Staničná 1482/1, 066 01 Humenné	Číslo v Zozname:	1
		Číslo uznesenia:	
		Dátum vyhlásenia:	
Autor:	Realizácia: 1897 - 1918	Parcelné číslo, katastrálne územie:	KN 4035/1, Humenné
Vlastník: SVB ZÁMOK	Adresa: Staničná 1482/1, Humenné	Druh registra pamätihodnosti:	nehnutelná PM

Popis PM:

Prvé stavby železničných tratí v Uhorsku začínali od roku 1867. V týchto rokoch požiadal gróf Aladár Andráši a gróf Adam Potocky o udelenie koncesie, ktorú uhorská vláda schválila v júli 1869. Týmto sa začínala budovať trať Michalčany - Humenné, ktorú mali postaviť do dvoch rokov. V Humennom z tohto dôvodu zriadili Maďarské kráľovské štátne železnice (MÁV) inžiniersku divíziu, ktorá organizovala údržbu a opravy železničnej trate. Táto sídlila v budove na Staničnej ulici (viď historické foto). Nepodarilo sa zistiť kedy MÁV postavili túto budovu. V roku 1888 sa na celom úseku z Michalčan cez Medzilaborce až do Przemysla rekonštruovala trať, aby sa mohla položiť druhá traťová koľaj. V tejto budove v podzemnom podlaží sú v strope zamurované koľajnice s rokom výroby 1888 a na mape z roku 1897 je budova už zakreslená. Na koľajniciach je s letopočtom 1888 nápis Resicza, je to názov rumunského mesta Resita, kde sa vyrábali koľajnice a lokomotívy a dodnes je v tomto meste železničné múzeum pod holým nebom.

Zdroj: ĐURČEK, J. 2021. *Dejiny železníc horného Zemplína*. Garmond Nitra, 1.vyd. ISBN 978-80-570-3066-9.

Zdroj: https://sk.hrvwiki.net/wiki/Re%C8%99i%C8%9Ba_Steam_Locomotive_Museum.

Foto: Súkromná zbierka Mariána Haľka a Klaudia Krakovského

Foto: Mesto Humenné

Foto: Mgr. Róbert Baník

Foto: Mgr. Róbert Baník

Foto: Mgr. Róbert Baník

EVIDENČNÝ LIST PAMÄTIHODNOSTÍ MESTA HUMENNÉ

Názov PM: Folklorný súbor KALINA	Miesto/adresa: ul. Gorkého 1, 066 01 Humenné	Číslo v Zozname:	2
		Číslo uznesenia:	
		Dátum vyhlásenia:	
Autor:	Realizácia: 1976	Parcelné číslo, katastrálne územie:	-
Fungovanie pri Mestskom kultúrnom stredisku Humenné	Adresa: Gorkého 1, 066 01 Humenné	Druh registra pamätihodnosti:	nehmotná PM
Popis PM:			
<p>Folklorný súbor Kalina fungoval od roku 1976 pri Mestskom kultúrnom stredisku v Humennom, ktorý bol založený rozhodnutím Rady Mestského národného výboru. Pre fungovanie tohto súboru poverili Kultúrne a spoločenské stredisko, aby pripravili podrobné technicko-organizačné zabezpečenie. Získali dlhoročných a skúsených odborníkov z tohto žánru - manželov Lopatkovcov - bývalých sólistov Poddukelského ukrajinského ľudového súboru (PULS). Pani Angela Lopatková bola vedúcou tanečnej zložky a jej manžel Peter Lopatka viedol spevácku zložku. Tretou zložkou bola cimbalová hudba, ktorú viedol najskôr Ján Fedák a po ňom Ján Budi. Dňa 12.12.1977 sa tento súbor po prvýkrát predstavil svojim celovečerným programom v Dome kultúry. Nasledovali mnohé vystúpenia na domácich ale aj zahraničných festivaloch. V rokoch 1987 - 1998 existencie súboru tanečnú zložku viedla Emília Čerhitová a Marta Ondarková, vedúcim speváckej zložky bol Ivan Mihalič, vedúci hudobnej zložky Jaroslav Michálek. Integrovanou súčasťou súboru bol detský folklorný súbor Kalinka, ktorý pripravoval menšie deti na neskoršie pôsobenie v súbore. Počas svojej existencie súbor spolupracoval s významnými osobnosťami slovenského folklóru ako Melánia Nemcová, František Slavkovský, Štefan Kocák, Jozef Bakšay, Ján Saloka či Mikuláš Petrašovský a vychoval stovky interpretov, ktorí sa uplatnili aj vo významných slovenských umeleckých kolektívoch (PULS, Lúčnica, Ekonóm). Námety pre tanečné a spevácke čísla čerpal zo stredného a horného Zemplína a v rámci kategorizácie folklorných súborov sa vypracoval do B kategórie. Kalina sa počas svojej existencie predstavila v Poľsku, Maďarsku, Turecku, Francúzsku, Rusku, bývalej Juhoslávii, Taliansku, Holandsku, Veľkej Británii i v Nórsku. Bol pravidelným účinkujúcim galaprogramov významných slovenských festivalov napr. Svidník, Medzilaborce, Vranov n/T., Košice.</p>			
Zdroj: Propagačný bulletin FS Kalina pri MsKS Humenné.			

Foto: Emília Čerhitová

Foto: Emília Čerhitová - Folklorne slávnosti v meste Borščiv Ukrajina 1989

Foto: Propag.buletin FS
Kalina

Foto: Prop.buletin FS
Kalina

Foto: Propag.buletin FS
Kalina

SLOVAKYA

KALINA folklor grubu 1976 yılından beri Humenné'de faaliyetinde bulunmaktadır. Grubun 40'tan fazla üyesi vardır. Grubun faaliyetleri müzik, dans ve koro olmak üzere üç bölüme ayrılmıştır. Halk kostümleri, şarkıları ve dansları manevi bir zenginlikle donatılmıştır. Bu köklü geleneğin temsilcisi Slovakya folklor grubu danslarıyla ve şarkılarıyla sosyal yaşamı, eğlenceleri, hüzünlerini sergilemektedir. Grup yurt içi ve yurt dışında birçok festivale girerek etkinlikler düzenlemiştir. Kostümleri ve aksesuarları orijinal modellerine göre hazırlanmıştır. Kendilerine has çekiş, zarafet ve renklerle süslenmiştir. Grubun repertuarında kuzey ve orta Zemplin ve Sáros Bölgesi folkloru ve şarkıları bulunmaktadır. Danstarı belli sosyal yapıları sergilemektedir. Lirik, pasajlar hızla değişen dansları ve şarkıları dinleyicilere ulaştırır. Bu da Slovak Folklorunu zengin hale getirmektedir.

SLOVAKIA

The "KALINA" folk dancing group has been active in Humenné since 1976. The number of group members is over 40. The activities of the group include music, dancing and choir singing and are formed of these three main groups. Their folklore costumes represent a traditional wealth and are the basic representatives of a vivid future. The group has participated in many festivals at home as well as abroad. Their costumes and accessories are very true replicas of their originals. They have an attractive air and striking colours all of their own. Their dances show scenes from their everyday life, their repertoire includes dances from north and central Zemplin and Sáros. Lyrical passages turn quickly into wedding dances and songs which lend Slovak folklore its unique richness.

Foto: Buletin festivalu - Istanbul Turecko 1997

Foto: Emília Čerhitová - festival Taliansko 1998

Foto: Emília Čerhitová - festival Holansko 1992

EVIDENČNÝ LIST PAMÄTIHODNOSTÍ MESTA HUMENNÉ

Názov PM: Gréckokatolícky farský chrám Zosnutia Presvätej Bohorodičky	Miesto/adresa: Osloboditeľov 28, 066 01 Humenné	Číslo v Zozname:	3
		Číslo uznesenia:	
		Dátum vyhlásenia:	
Autor:	Realizácia: 1767	Parcelné číslo, katastrálne územie:	KN 1460, Humenné
Vlastník: Gréckokatolícka cirkev Humenné, Farnosť Zosnutia Presvätej Bohorodičky	Adresa: Osloboditeľov 28, 066 01 Humenné	Druh registra pamätihodnosti:	nehnuteľná PM

Popis PM:

Gréckokatolícky farský chrám Zosnutia Presvätej Bohorodičky je barokovo-klasicistický jednoloďový chrám s bočnými kaplnkami, ktorý je postavený v severovýchodnej časti mesta na miernom výšku. Pravdepodobne ho dala postaviť Terézia, manželka posledného Drugetha na mieste staršieho dreveného chrámu. Súpis pamiatok uvádza rok výstavby 1767, ale na južnej stene chrámu je však osadená tabuľa s latinským názvom s rokom 1717. V roku 1875 bol chrám prestavaný o sakristiu, zádverie, po bokoch svätyne ďalšie pomocné priestory, schodište do veže. Začiatkom 20. storočia znovu došlo ku komplexnej renovácii cirkvi. S finančnou podporou grófa Alexandra Andrássyho bola roku 1904 vymenená strešná krytina a nanovo plechom pokrytá veža. V tom istom čase dal o. Štefan Kutka za peniaze vyzbierané od krajanov v Amerike, postaviť nový oltár a ikonostas, ktorý je dielom umeleckého stolára, otca akad. maliara Mikuláša Klimčáka. V roku 2000-2001 bol odstránený starý oltár a majster Klimčák pokračoval vo svojom diele výzdobou svätyne. Na čelnej stene je obraz Ježiša-Pantokrátora, naľavo Uvedenie Bohorodičky do chrámu, napravo Obetovanie Pána Ježiša v chráme a na strope v menšom z dvoch sústredných kruhov na modrom podklade s hviezdami je namaľovaný kríž a na ňom holubica, žehnajúca ruka a kniha s nápisom „Premudrosť Božija“. V pravej bočnej kaplnke je na dreve maľovaná ikona poslednej večere a kríž toho istého autora. V ľavej bočnej kaplnke je od roku 2018 tzv. kútik relikvií, kde sa nachádzajú ostatky blažených Pavla Petra Gojdiča, Vasil'a Hopku, Metoda Dominika Trčku, sestry Jozafaty a relikvia sv. Kríža. Pri chráme je starý cintorín. Najstarší náhrobok je z roku 1854. Posledný je z roku 1965 a patrí bývalému riaditeľovi biskupskej kancelárie o. J. Kokinčákovi, ktorý sa po roku 1950 stal pravoslávnym kanonikom. Okrem neho sú tu pochovaní ďalší kňazi: o. Nikolaj Petrašovič, o. Viktor Marťák, bývalý vizitátor v USA, Štefan Kutka a Ľudovít Toronský (otec A. Toronského). Texty na hroboch sú slovenské, cirkevnoslovanské, rusínske a maďarské.

Zdroj: <https://grkathes.sk/farsky-chram/>
 [online]. Dostupné na: <https://grkathes.sk/farsky-chram/>

Foto: Mesto Humenné

**Informatívna kópia z mapy
Vytvorené cez katastrálny
portál**

Okres: Humenné
Obec: Humenné
Katastrálne územie: Humenné

EVIDENČNÝ LIST PAMÄTIHODNOSTÍ MESTA HUMENNÉ

Názov PM: Kalvária - gréckokatolícky areál	Miesto/adresa: Osloboditeľov 28, 066 01 Humenné	Číslo v Zozname:	4
		Číslo uznesenia:	
Autor:	Realizácia: 1941	Dátum vyhlásenia:	
		Parcelné číslo, katastrálne územie:	KN 1459, Humenné
Vlastník: Gréckokatolícka cirkev Humenné, Farnosť Zosnutia Presvätej Bohorodičky	Adresa: Osloboditeľov 28, 066 01 Humenné	Druh registra pamätihodnosti:	nehnuteľná PM
Popis PM:			
<p>Kalvária je postavená na svahu prístupovej cesty do farského chrámu v gréckokatolíckom areáli. Z pohľadu gréckokatolíckej tradície je jedinou svojho druhu v biskupstve. Posvätená bola 23. novembra 1941 otcami redemptoristami za čias Pia XII., bl. Biskupa Petra Pavla Gojdiča, komorníka Alexeja Toronského a kaplána Keresteňa. Pamätná tabuľa na tento akt je v kaplnke posledného zastavenia. Výzdoba siedmich zdvojených kaplniek so štnástimi zastaveniami, vybudovanými na prístupovej ceste k chrámu je dielom majstra Klimčáka. Obrazy kaplniek boli obnovené v roku 2008 mladým reštaurátorom Pavlom Hromom. V roku 2017 bol prevedený vonkajší a vnútorný náter kaplniek.</p>			
<p>Zdroj: https://grkathes.sk/farsky-chram/ [online]. Dostupné na: https://grkathes.sk/farsky-chram/</p>			

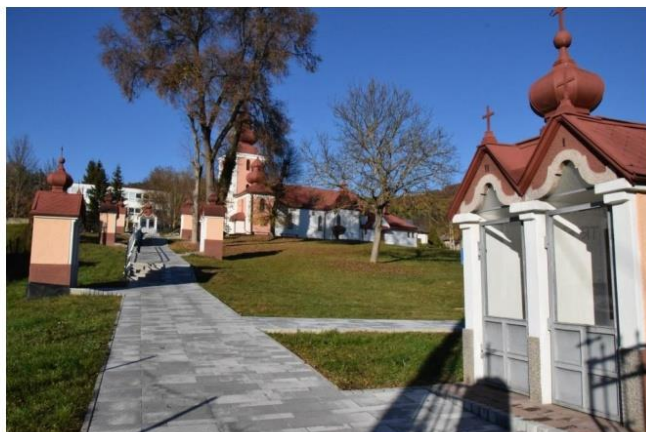

Foto: Mesto Humenné

EVIDENČNÝ LIST PAMÄTIHODNOSTÍ MESTA HUMENNÉ

Názov PM: Socha sv. Jána Nepomuckého	Miesto/adresa: Námestie slobody, 066 01 Humenné	Číslo v Zozname:	5
		Číslo uznesenia:	
		Dátum vyhlásenia:	
Autor: Vojtech Ihrický	Realizácia: 20 roky 20. storočia	Parcelné číslo, katastrálne územie:	KN 1864/1, Humenné
Vlastník: Mesto Humenné	Adresa: Námestie slobody, Humenné	Druh registra pamätihodnosti:	hnuteľná PM

Popis PM:

Socha sv. Jána Nepomuckého – vznikla v 20-tych rokoch 20. storočia, ktorej autorom bol sochár Vojtech Ihrický, ktorý sa svojou tvorbou zaradil medzi zakladateľské osobnosti moderného slovenského sochárstva. Medzi jeho najznámejšie dielo patrí pomník Pavla Orságha Hviezdoslava v Bratislave, ale zároveň je aj vynálezcom vreckového písacieho stroja. Sv. Ján Nepomucký má vďaka jezuitským misiám veľký ohlas po celom svete. Je uctievaný ako mučeník spovedného tajomstva a patrón pri prírodných pohromách a povodniach (vďaka spôsobu jeho smrti). Žil v 14. storočí, bol generálnym vikárom pražského arcibiskupstva Jána z Jenštejna, hájil bezvýhradne práva cirkvi. V kresťanskej ikonografii je zobrazovaný ako kanovník, teda oblečený v albe, rochete, s kanovníckym plášťom a s biretom (pokryvka hlavy). Janova svätožiara je obvykle doplnená piatimi hviezdami, v ruke drží kríž a palmovú ratolesť, niekedy tiež knihu. Pôvodná plastika sv. Jána Nepomuckého v Humennom bola drevená a polychrómovaná. Stála v homej časti námestia na mostiku cez Kudlovský potok. V dnešnej dobe je socha súčasťou Námestia slobody v Humennom, neďaleko Fontány lásky. ,

Zdroj: Chodníkom kultúrneho dedičstva. Przemysl - Humenné. ISBN 978-83-931906-2-1.

Foto: Propagačná brožúra HUMENNÉ Pešia zóna

Foto: Súkromná zbierka Mariána Hal'ka a Klaudia Krakovského

Foto: Mesto Humenné

**Informatívna kópia z mapy
Vytvorené cez katastrálny portál**

Okres: Humenné
Obec: Humenné
Katastrálne územie: Humenné

EVIDENČNÝ LIST PAMÄTIHODNOSTÍ MESTA HUMENNÉ

Názov PM: Pamätník vďaky	Miesto/adresa: Námestie slobody, 066 01 Humenné	Číslo v Zozname:	6
		Číslo uznesenia:	
		Dátum vyhlásenia:	
Autori: Arpdád Račko, Ing.arch. Václav Kohlmayer CSc., Ing.arch. František Jasenko	Realizácia: 1984	Parcelné číslo, katastrálne územie:	KN 2/1, Humenné
Vlastník: Mesto Humenné	Adresa: Námestie slobody, Humenné	Druh registra pamätihodnosti:	nehnutelná PM

Popis PM:

Pamätník vďaky sa nachádza na Námestí slobody, rozprestiera sa na ploche 40 m x 70 m a je venovaný príslušníkom Červenej armády. Bol postavený pri príležitosti 40. výročia oslobodenia mesta Humenné v roku 1984. Na kamennom podstavci je umiestnené vápencové súsošie znázorňujúce vojaka Červenej armády dvíhajúceho víťaznú zástavu a symbolizujúceho víťazstvo nad fašizmom, postavu robotníka ako symbol robotníckej triedy a postavu ženy, symbol vďaky za slobodu, oslavu života a vieru v mierovú budúcnosť. Na pamätníku sa nachádza text: „Sloboda prinesená je vzácna, ale sloboda vybojovaná je oveľa drahšia.“ Mesto Humenné bolo oslobodené Červenou armádou dňa 26. novembra 1944. Pri ňom si Humenčania pietnym aktom kladenia vencov pripomínajú každý rok SNP aj Deň oslobodenia mesta Humenné. Jeho autormi sú akademický sochár Arpdád Račko, Ing. arch. Václav Kohlmayer CSc., Ing. arch. František Jasenko.

Zdroj: Katalóg vojnových hrobov. Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky. 1. vydanie. 2010.

Foto: Mesto Humenné

Foto: Mesto Humenné

Foto: Mesto Humenné

**Informatívna kópia z mapy
Vytvorené cez katastrálny portál**

Okres: Humenné
Obec: Humenné
Katastrálne územie: Humenné

EVIDENČNÝ LIST PAMÄTIHODNOSTÍ MESTA HUMENNÉ

Názov PM: Ginko dvojlaločné	Miesto/adresa: Park mieru, 066 01 Humenné	Číslo v Zozname:	7
		Číslo uznesenia:	
		Dátum vyhlásenia:	
Autor: -	Vek stromu: 150 rokov	Parcelné číslo, katastrálne územie:	KN 2/1, Humenné
Vlastník: Mesto Humenné	Adresa: Park mieru, Humenné	Druh registra pamätihodnosti:	nehnutel'ná PM
Popis PM:			
GINKO DVOJLALOČNÉ – je vzácny strom, ktorý sa nachádza v Parku mieru pri hrabovej aleji medzi amfiteátrom a renesančným kaštieľom. Je zaradený v katalógu chránených stromov, ktorý je vedený Ministerstvom životného prostredia SR. Dôvod jeho vzácnosti je vek stromu, odhadovaný je na 150 rokov s obvodom kmeňa 253 cm. Celková výška stromu je 20 metrov.			
Zdroj: Informačný portál rezortu MŽP SR. [online]. Dostupné na: https://www.enviroportal.sk/stromy/detail/ginko-v-humennom			

Foto: Mesto Humenné

**Informatívna kópia z mapy
Vytvorené cez katastrálny portál**

Okres: Humenné
Obec: Humenné
Katastrálne územie: Humenné

